

1.

Būdama trylikos nebepažinojau pirmos savo motinos.

Sunkiai lipau daugiabučio, kur ji gyveno, laiptais nešina nepatogiu lagaminu ir pilnu krepšiu bet kaip sumestų batų. Laiptinėje mane pasitiko šviežiai kepto maisto kvapas ir laukimas. Durys nenorėjo atsidaryti, iš vidaus kažkas be žodžių jas purtė ir kažką bandė padaryti spynai. Žiūrėjau į vorą, kabantį ant paties siūlo galo ir besisukantį tuštumoje.

Pasigirdus metaliniam spragtelėjimui, pasirodė mergaitė išsipešiojusiomis kelių dienų senumo kasytėmis. Buvo mano sesuo, nors niekada nebuvo jos mačiusi. Nenustodama spiginti į mane akimis pasitraukė nuo durų, kad galėčiau įeiti. Tuomet buvome labiau panašios nei vėliau, suaugusios.

2.

Mane pagimdžiusi moteris nepakilo nuo kėdės. Kūdikis, kurį laikė ant rankų, viena burnos puse kramtė nykštį, greičiausiai ten turėjo išdygti dantukas. Akimirką, kol abu žiūrėjo į mane, jis liovėsi verkšlenęs. Nežinojau, kad turiu tokį mažą brolių.

– Tai atvažiavai, – pasakė ji. – Pasidėk daiktus.

Aš tik nuleidau akis į krepšį, iš kurio ji vos pajudinus sklido batų kvapas. Iš galinio kambario pro privertas duris girdėjosi garsus pratisas knarkimas. Kūdikis, ir vėl pradėjęs verkšlenti, pasisuko krūties pusėn, ant nuskalbto medvilnės gėlių, šlapių nuo prakaito, nutįso seilės.

– Tai neuždarysi? – rūščiai paklausė motina mergaitės, kuri tebestovėjo lyg suakmenėjusi.

– Ar neužeis tie, kurie ją atvežė? – paprieštaravo ji, smailiu smakru parodydama į mane.

Dėdė – dabar turėjau išmokti ją taip vadinti – įėjo kaip tik tą akimirką, dar uždusęs nuo lipimo laiptais. Vasaros

popiečio karštyje dviem pirštais laikė pakabą su nauju mano dydžio paltu.

– O tavo žmona neatvažiuo? – paklausė jo mano pirmoji motina garsiai, stengdamasi nustelbti verksmą, kuris darėsi vis garsesnis.

– Nesikelia iš lovos, – atsakė staigiai atmesdamas galvą. – Vakar aš turėjau pasirūpinti pirkiniais, net ir žiemai, – ir parodė jai mano palto etiketę su firmos pavadinimu.

Aš pasitraukiau prie atidaryto lango ir padėjau daiktus ant žemės. Tolumoje girdėjosi kažkoks triukšmas, lyg kas iš sunkvežimio verstų akmenis.

Namų šeimininkė nusprendė pasiūlyti svečiui kavos, gal jos kvapas pažadintų ir vyrą, pasakė. Eidama į virtuvę užsuko į beveik tuščią ir nenaudojamą svetainę, kur manieže paliko verkiantį vaiką. Jis, kabindamasis į tinklą, bandė pasilypėti aukštyn kaip tik toje vietoje, kur žiojėjo negrabiai stora virve užtaisyta skylė. Man priėjus, susierzinęs ėmė verkti dar stipriau. Būsimoji mano kasdienybių sesuo nemažomis pastangomis iškėlė jį iš ten ir paleido ant cemento ir smulkaus žvyro plytelių. Keturpėscias pasuko link balsų virtuvėje. Jos tamsių akių žvilgsnis nuo brolio persikėlė ant manęs, nors tebežvelgė iš padilbų. Įsispigino į blizgančią naujų batelių sagtį, pakilo mėlynomis suknelės klostėmis, vis dar išlaikiusiomis fabriko stangrumą. Už jos nugaros vidutiniame aukštyje skraidė didelė musė, retkarčiais atsitrenkdama į sieną ir ieškodama plyšio išskristi.

– Ir šitą drabužį tau nupirko tas ten? – paklausė tyliai.

- Nupirko vakar, kad grįžčiau būtent čia.
- Bet kas jis tau? – susidomėjo.
- Tolimas dėdė. Gyvenau su juo ir jo žmona iki pat šiandienos.
- Tai kuri yra tavo mama? – paklausė kažkaip praradama drąsą.
- Turiu dvi. Viena jų – tavo motina.
- Kažkada yra kalbėjusi apie vyresnę seserį, bet aš netikėjau, kad tokia yra.
- Staiga ji godžiais pirštais suspaudė mano suknelės rankovę.
- Į šitą greitai jau nebetilpsi. Ateinančiais metais galėsi perleist man, tik žiūrėk, kad per daug nesunešiotum.
- Iš miegamojo basomis ir žiovaudamas pasirodė tėvas. Buvo nuogas iki pusės. Eidamas įkandin kavos kvapo, pamatė mane.
- Tai atvykai, – pasakė, kaip ir žmona.

3.

Virtuvėje nustojo skimbčioję šaukšteliai, girdėjosi tik reti prislopinti žodžiai. Išgirdus traukiamų kėdžių garsus, kažkur gerklėje sukilo baimė. Dėdė priėjo, norėdamas atsisveikinti, bet tik skubiu judesiu palietė skruostą.

– Žiūrėk, gerai elkis, – pasakė.

– Pamiršau knygą mašinoje, nulipsiu jos pasiimti, – ir nusekiau jį laiptais.

Nusprendusi, kad privalau paieškoti jos daiktadėžėje, įlipau į kabiną. Uždariau dureles ir nuspaudžiau užraktą.

– Ką čia darai? – paklausė jau sėdėdamas prie vairo.

– Grįšiu su tavim, nesukelsiu jums jokių rūpesčių. Priešingai, mama serga, todėl jai reikia mano pagalbos. Čia aš neliksiu, nepažįstu nė vieno ten viršuj.

– Nepradėkime iš naujo, pasistenk būti protinga. Tikrieji tėvai tavęs laukia ir tave pamils. Bus linksma gyventi namuose, kur tiek daug vaikų. – Kvėpavo man į veidą neseniai gerta kava, sumišusia su dantenu kvapu.

– Aš noriu gyventi savo namuose, su jumis. Jei ką blogai padariau, pasakyk man, ir daugiau taip nebedarysiu. Nepalik manęs čia.

– Man labai gaila, bet negalime tavęs pasilikti, jau aiškino tau. O dabar malonėk neberodyti kaprizų ir išlipk, – pasakė tuščiu žvilgsniu žvelgdamas priešais save. Po kelias dienas neskusta barzda ėmė pulsuoti žandikaulio raumėnys, kaip tais kartais, kai supykdamas.

Nepaklusau, vis dar bandydama nepasiduoti. Jis trenkė kumščiu į vairą, išlipo, kad ištrauktų mane iš siauros ertmės priešais sėdynę, kur drebėdama iš baimės buvau susirangiusi. Raktu atrakino dureles ir sugriebė už rankos, suknelės, kurią buvo nupirkęs, rankovė kelis centimetrus įplyšo. Iš to, kaip stipriai sugriebė, sunku buvo atpažinti ranką daug kalbėti nemėgusio tėvo, su kuriuo gyvenau iki pat šio ryto.

Ant aikštelės asfalto liko padangų žymės ir aš. Pasvilišios gumos kvapas ore. Kai pakėliau galvą, pamačiau kažką iš mano priverstinės šeimos žiūrint pro trečio aukšto langą.

Grįžo po pusvalandžio. Išgirdau beldžiantis, o paskui ir jo balsą laiptų aikštelėje. Akimirksniu jam atleidau ir su staigiai užplūdusiu džiaugsmu susirinkau krepšius, tačiau kai jau stovėjau prie durų, tik jo žingsniai aidėjo laiptų apačioje. Sesuo laikė rankose mano mėgstamiausių vanilinių ledų dėžutę. Grįžo dėl jų, o ne manęs pasiimti. Juos suvalgė kiti tą 1975 metų rugpjūčio popietę.

4.

Vakarėjant grįžo vyresnieji broliai, vienas jų pasisveikino sušvilpdamas, kitas net nepastebėjo manęs. Nuskubėjo į virtuvę, alkūnėmis kovodami dėl vietos prie stalo, kur motina tiekė vakarienę. Prisipildė lėkštes, apsitaisydami virtu pomidorų padažu. Mano kampui teko tik vienas trupučiu padažo pagardintas guminis kotletas. Jo vidus buvo balkšvas, matėsi išbrinkę senos duonos trupiniai ir nedideli mėsos gumulėliai. Valgėme duonos kotletus su duona, kurią mirkėme į padažą, kad pripildytume skrandį. Po kelių dienų jau mokėjau kautis dėl maisto ir atidžiai stebėti lėkštę, saugodama ją nuo šakučių antskrydžių. Tačiau tąkart praradau tą nedidelį priedelį, kurį motinos ranka buvo pridėjusi prie menkos mano porcijos.

Mano pirmieji tėvai tik po vakarienės prisiminė, kad namuose trūksta lovos.

– Šianakt miegosi su sese, vis tiek esat džiūsnos, – pasakė tėvas. – Rytoj žiūrėsime.

– Kad abi tilptume, turime sugulti atvirkščiai, – vienos

galva prie kitos kojų, – paaiškino man Adrijana. – Nebijok, tuoj jas nusiplausim, – nuramino mane.

Mirkėme kojas toje pačioje vonelėje, ji ilgai užtruko, kol išplovė purvą iš tarpupirščių.

– Žiūrėk, koks juodas vanduo, – nusijuokė, – tai nuo mano, tavo buvo švarios.

Surado man pagalvę ir įėjome į kambarį nedegdamos šviesos, broliai jau kvėpavo lygiu miegančiųjų kvėpavimu, buvo justti stiprus paauglių prakaito kvapas. Pašnibždomis sugulėme. Čiužinys iš avies vilnos buvo minkštas, nuo ilgo naudojimo praradęs formą ir įdubęs ties viduriu. Nuo į jį susigėrusių sisiukų sklido man naujas ir atstumiantis amoniako kvapas. Uodai troško kraujo, norėjosi geriau apsikloti paklode, tačiau miegodama Adrijana ją vis traukė link savęs.

Staiga jos kūnas krūptelėjo, tikriausiai susapnavo, kad krenta. Lėtai patraukiau jos koją ir skruostu prisiglaudžiau prie ką tik pasenusiu muilu nuplautos pėdos. Beveik visą naktį, besitaikydama prie jos kojų padėties, liečiau jų šiurkšnią odą. Pirštais užčiuopiau netaisyklingus aplūžinėjusių nagų kraštus. Turėjau žirklutes tarp savo daiktų, ryte būčiau galėjusi jas surasti.

Per langą pasimatė ir nutolo mėnulio delčia. Liko tik žvaigždžių šleifas ir menkas džiugesys turėti galimybę gėrėtis laisvu, namų neužstotu dangum.

Rytoj žiūrėsim, buvo pasakęs tėvas, bet paskui pamiršo. Aš ir Adrijana jam nieko nesakėm. Kiekvieną vakarą ji man vis paskolindavo pėdą, kad priglausčiau ją prie skruosto. Nieko kito ir neturėjau toje kvėpavimų pilnoje tamsoje.